

carstvoto na samodivité“. A. P. Stoilov razpravlja v narodnem pesništvu priljubljeno snov o zazidanih ljudeh: „Zaziždane živi čovêci v osnovitê na novi gradeži“. A. Tošev popisuje rastlinstvo južnozpadne Bolgarije, nato pa sledi književnopsni del, ki je raznovrsten posebno v dramatskih ocenah. Druga knjiga je:

Létopis na Bolgarskoto knižovno družestvo v Sofija. II. 1900—1901. (Priturka кѣмъ „Periodičesko Spisanje“, Džržavna pečatnica 1902. — Za običajno letopisno tvarino je objavil A. Teodorov svoje predavanje „Bolgaritê katolici v Svištovsko i têhnata čerkovna borba.“ Južno od Svištova stojê namreč štiri sela s katoliškim prebivavstvom: Orêše, Bêljani, Trnčevica in Lužani, ki brojijo 5531 katoličanov. Teodorov je napisal dolgo razpravo o teh katoličanih, o katerih dokazuje, da so to stari pavlikijani-bogomili, kateri so postali pozneje deloma Turki, deloma katolici ali pravoslavni. Teodorov stoji na ozkem shizmatičkem stališču. Dokazuje, da ni bil katolicizem nikdar državna vera v Bolgariji, kot bi opravičenost vere bila odvisna od volje bolgarskega kneza. Katolici, „papinitê služiteli“, mu niso všeč, češ da trpi slednjih „bolgarskoto nacionalno edinstvo“. V smislu shizmatičskega cesaropapizma priporoča svojo razpravo „na dobroto vnanje na vsički bolgarski ministri“, češ da naj ministri posežejo v notranje razmere katoliške cerkve. Tretja knjiga je: Dr. L. Miletič: **Staroto bolgarsko naselenje v sêveroiztočna Bolgarija**. Ta knjiga je prva iz nove zbirke „Bolgarska Biblioteka“, ki se izdaja iz ustanove „Naprêdъkъ“. Po osvoboditeljni vojni se je bolgarsko prebivalstvo jako izpreminjalo. Dr. Miletič se naslanja na novo ljudsko štetje l. 1881. in izločuje staro bolgarsko ljudstvo od drugih narodnosti, ki so se mu primesile. Knjiga je z etnografskega stališča jako zanimiva. Slednjič našteva še pristno-bolgarska rodbinska in lastna imena.

Dr. E. L.

• **Makedonija**. Etnografija in statistika. Ot Vasil Kančov. S 11 karti. Izdava Bolgarskoto knižovno družestvo v Sofija. 1900. VI in 341. — Makedonija! Kolikokrat se bere zdaj po listih to ime! Med Makedonci vrê, in nezadovoljno ljudstvo komaj čaka, da se iznebi turškega jarma. Prej ali slej pride gotovo do vstanka in do boja. Zato je pa Kančovova knjiga tembolj važna, ker nam podaje kar moči natančne etnografične in statistične podatke iz te dežele. Kančov je bil bolgarski minister in je pred kratkim umrl kot žrtev morivčeve roke.

Pisatelj začenja z zgodovinsko razpravo o naselitvi balkanskega polotoka in potem popisuje vse makedonske narodnosti, točno določujoč njihov teritorij in značilne narodne lastnosti. Kot glavni in osnovni ljudski element v Makedoniji imenuje Kančov Bolgare, njim sledê Turki, Grki in Arnavti. Kot manjša ljudstva našteva Vlahe, Hebrejce, Cigane, Čerkese, Armjane, Negre, Gruzine, Ruse, Zapadnoevropce in Srbe. To je pač pisana množica! Kakor znano, se Srbi in Bolgari prepirajo, kdo da ima pravico do Makedonije. Srbi bi seveda najrajši proklamirali kar ves Balkan za svojo last. Kančov jih je pa jako užalil, ker jih je postavil med zadnje vrste makedonskih narodov, naštevši jih samo 700.

Po veri se delê Makedonci v kristjane, mohamedane in jude. Slednjih je 67.840. Druge narodnosti se pa po veri delê takole:

	kristjanov	mohamedanov
Bolgari . . .	1,032.533	148.803
Turki . . .	4.240	494.964
Grki . . .	214.329	14.073
Arnavti . . .	9.510	119.201
Vlahi . . .	77.267	3.500
Cigani . . .	19.500	35.057
Rusi . . .	4.000	—
Čerkesi . . .	—	2.837
Srbi . . .	400	300
Armjani . . .	300	—
Negri . . .	—	200
Gruzini . . .	60	—

Razni zapadnoevropski narodi in Levantinci štejejo 8810 kristjanov.

Pridejan je etnografični zemljevid, ki jako olajšuje pregled. Kančov je izdal tudi učno knjigo o zemljepisju za gimnazijske razrede.

U. V.

Ruska književnost.

Puškin v južno-slavjanskih literaturah.

Slovník bibliografičeskij i literaturno-kritičeskij statej, izdanyj pod redakcieju ord. akad. I. V. Jagića. Sib. 1901. 8°. V+405. (Ottisk iz Slovnika Otdêlenija russkago jazyka i slovesnosti Imperatorskoj Akademiji Nauk, t. LXX.) — Stoletnica Puškinova je zbudila v Rusih misel, da bi se ozrli tudi po drugih slovanskih književnostih ter zbrali prevode iz Puškinovih poezij. „Imperatorskaja akademija“ je izdala zdaj obširno delo, ki ga je uredil prof. Jagić, in ki nam podaje natančen pregled o teh prevodih med Jugoslovani. Pozivu prof. Jagića so se odzvali bolgarski profesor I. D. Šišmanov, hrvaški literarni zgodovinar M. Šrepelj in